ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 102, Mart 2020, s. 276-293

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.41578>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
3.02.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.03.2020

Öğr. Gör. Dr. Erdal ALANCIOĞLU
Harran Üniversitesi, Bozova MYO
ealancioglu@harran.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi. Ahmet ŞİT
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO
ahmetsit@kilis.edu.tr

ÖNLİSANS PROGRAMLARINDA MUHASEBE DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE EĞİTİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ: HARRAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Öz

Bu çalışmanın amacı Harran Üniversitesi'nde farklı meslek yüksekokullarında önlisans programlarında eğitim gören öğrencilerin aldıkları muhasebe derslerinin verimliliğini etkileyen faktörlerin araştırılmasıdır. Bu amaçla Harran Üniversitesi'nde farklı meslek yüksekokullarında eğitim gören 103 öğrenciye anket çalışması uygulanmıştır. Anket çalışması 6 tanımlayıcı, 28 açıklayıcı olmak üzere toplamda 34 sorudan oluşmaktadır. Çalışmada 28 açıklayıcı soruya faktör analizi uygulanarak 4 farklı faktör grubuna ayrılmıştır. Ayrıca yöntem olarak Anova testi (Varyans analizi), T-testi (Bağımsız örneklem testi) ve regresyon analizi tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda; ders anlatım teknikleri, dersin içeriği ve öğretici ile ilgili faktörler öğrencilerin haftada gördükleri muhasebe dersleri, aldıkları muhasebe dersi türü ve cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ayrıca regresyon analizi sonucunda; cinsiyet ile öğrencilerin dersten mesleki beklentileri faktörü arasında, öğrencilerin haftada aldıkları muhasebe ders saati ile ders anlatım teknikleri ve öğretici ile ilgili faktörler arasında, muhasebe ders türü ile ders anlatım teknikleri faktörü arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Önlisans Programı, Muhasebe Dersi, Anova Testi, T-Testi, Regresyon Analizi

**DETERMINING THE FACTORS THAT AFFECTING THE ACCOUNTING EDUCATION OF STUDENTS WHO HAVED ACCOUNTING COURSE:
AN APPLICATION ON HARRAN UNIVERSITY STUDENTS**

Abstract

The purpose of this study is to investigate the factors affecting the efficiency of the accounting courses taken by students studying at associate degree programs in different vocational schools at Harran University. For this purpose, a survey study was applied to 103 students studying in different vocational schools at Harran University. The survey consists of total 34 questions which in 6 descriptive and 28 explanatory. In the study, factor analysis was applied to 28 explanatory questions and divided into 4 different factor groups. In addition, Anova test (Variance analysis), T-test (Independent sample test) and regression analysis were preferred as a method. In the results of study; lecture techniques, course content and tutorial related factors show significant differences according to accounting lessons students take per week, type of accounting lessons and gender. In addition, as a result of regression analysis; it has been concluded that there is a relationship between gender and the professional expectations of students from the course, between the accounting lesson hours that students take per week and the lectures techniques and tutorial related factors between the accounting lesson type and the lecture techniques factor.

Keywords: Associate Degree Program, Accounting Course, Anova Test, T-Test, Regression Analysis.

Giriş

Ülke ekonomilerinin gelişmesi özellikle liberal ekonomilerde özel sektör eliyle gerçekleşmektedir. Özel sektörün gelişmesi de şüphesiz sektörde yer alan işletmelerin gelişmesiyle gerçekleşecektir. İşletmelerin gelişmesinde kaliteli ürünler üretmesi, doğru satış fiyatı politikası izlemesi, kurumsal olarak yönetilmesi, reklam ve ar-ge harcamalarına önem verilmesi gibi faktörlere bağlı olduğu gibi bu faktörlerden birisi de şüphesiz insan kaynaklarıdır. İnsan kaynaklarından kast edilen işletmenin kalifiye personellere sahip olmasıdır. İşletmeler tüm fonksiyonlarında (yönetim, üretim, muhasebe, pazarlama, vb.) kalifiye personellere sahip olmalıdır. İşletmelerin önemli fonksiyonlarından biri olan muhasebe biriminde de kalifiye personellere ihtiyaç duyacaktır. Zira dünyada genelinde Worldcom, Enron, Xerox gibi firmalarında muhasebe hilelerinden iflas ettikleri bilinmektedir.

Ülkeler arası ekonomik rekabetin daha da artarak devam ettiği günümüz piyasalarında özellikle kalifiye personellerin önemi bir kat daha ön plana çıkmaktadır. Kalifiye personelin iş ve istihdam sahası daha da genişlediği gibi bu personellerin gelir düzeyinde artışlar meydana gelecektir. Alanında kendilerini yetiştiren, geniş bilgi birikimine sahip muhasebe elemanlarının ortalamasının üzerinde maaşlarla çalışacakları bilinmektedir. Kalifiye muhasebe elemanı olabilmenin yolu da, muhasebe alanında piyasada çalışmaları öncesinde aldıkları nitelikli eğitimden geçmektedir.

Üniversiteler dünyada olduğu gibi Türkiye’de de istihdam öncesi son adımdır. Yani gerek özel gerekse kamu sektörüne kalifiye personel yetiştirmeye çalışan kamu kurumlarıdır. Bu hususta istihdam adaylarına nitelikli eğitim verip onları iş piyasasına hazırlayan kurumlardır. Bu doğrultuda üniversitelerin nitelikli eğitim verebilmesinin yanı sıra, eğitimi alan öğrencilerin aldıkları eğitimin verimli olması önem arz etmektedir.

Bu amaçla bu çalışmada amaç, muhasebe dersi alan öğrencilerin aldıkları muhasebe derslerindeki verimliliklerini etkileyen faktörlerin araştırılmasıdır. Bu amaçla, Harran Üniversitesinde önlisans programlarında eğitim alan 103 üniversite öğrencisine anket çalışması uygulanmıştır.

Anket çalışması için Sayın vd., (2005) ve Demir ve Çam (2006) çalışmalarının ölçeklerinden faydalanılarak anket soruları hazırlanmıştır. Çalışmada yöntem olarak Faktör Analizi, Bağımsız Örneklem Testi (T-testi), Varyans Analizi (Anova Testi) ve Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Çalışmada özellikle muhasebe ders saatleri ve farklı muhasebe türleri tanımlayıcı değişkenlerinin bazı faktörlerde anlamlı farklılık gösterdiği ve aralarında anlamlı ilişki olması beklenmektedir.

Literatür Çalışması

Bu konuyla ilgili literatürde birçok çalışma mevcuttur. Bu çalışmalardan bazılarının özetleri şöyledir:

Bekçi vd., (2006), çalışmalarında Süleyman Demirel Üniversitesi lisans ve ön lisans programlarındaki öğrencilerinin bilgisayarlı muhasebe dersine olan ilgilerini ve bakış açılarını araştırmayı amaçlamıştır. 435 öğrenciye anket uygulaması yapılmış ve t-testi uygulanmıştır. Analizler sonucunda bilgisayarlı muhasebe dersinin muhasebe bilgisinin sadece teoride kalmasını engelleyip pratikte de uygulanmasına olanak sağladığı, bu sayede üniversite eğitimi sonrasında çalışma alanlarında bilgisayarlı muhasebe dersinin olumlu etkilerinin devam ettiği saptanmıştır.

Demir ve Çam (2006), çalışmalarında üniversitelerin muhasebe bölümü ön lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin muhasebe derslerinde başarısız olmasına sebep olan etkenleri belirlemeyi amaçlamıştır. 113 öğrenciye anket çalışması yapılmış olup veriler incelendiğinde öğrencilerin başarısız olmasında; derslerin sıkıcı olması, derslerde neden sorusundan çok nasıl sorusunun ön planda tutulması ve ticaret lisesi mezunlarının lisedeki aldıkları eğitimin muhasebe sektörü açısından yeterli olduğunu düşünmesi seçenekleri yer almaktadır.

Kaya (2007), çalışmasında Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümü birinci sınıf öğrencilerinin muhasebe dersi almadan önce ve sonraki düşüncelerini ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında 270 öğrenciye anket çalışması uygulanmış yapılan t-testi sonucunda öğrencilerin dönem başındaki düşünceleri, dönem sonunda değişmemiştir.

Dinç (2008), çalışmasında üniversitelerin muhasebe ve vergi uygulamaları ön lisans programında okuyan öğrencilerin okudukları alanda kariyer planı yapıp yapmadığını, muhasebe alanını seçiyorsa bu seçimdeki etkenleri ve bu etkenlerin kişiden kişiye değişip değişmediğini test etmeyi amaçlamıştır. Karadeniz bölgesinde yer alan 10 farklı ön lisans eğitimi veren meslek yüksekokulunda 649 öğrenciye anket yapılmış ve t-testi analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda ikinci sınıf öğrencilerinin muhasebe alanında kariyer planlaması yaptığının, bu seçimde ise mesleğin maaşı, statüsü ve geleceğinin olumlu görünüşe sahip olması etkili olmuştur.

Terim ve Öztürk (2009), çalışmalarında Manisa Celal Bayar Üniversitesi ön lisans programlarından muhasebe bölümü öğrencilerinin bu bölümü neden seçtikleri ve aldıkları eğitimin gele-

cekteki iş hayatına uyumlu olup olmadığını test etmeyi amaçlamıştır. Yapılan anket çalışması sonucunda soruların kendi aralarındaki ilişkisini belirlemek üzere ki-kare analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin derste aldıkları eğitimin ileriki dönemde SMMM staj başlatma sınavı ve staj döneminde yeterli olacağı kanısına varılmıştır.

Çelenk vd., (2010), Marmara Üniversitesi'ndeki lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin aldıkları muhasebe derslerine bakış açılarını analiz etmeyi amaçlamıştır. Toplamda 103 kişiye uygulanan anketler sonucunda öğrencilerin %60,19'unun muhasebe alanına lisans döneminde yöneldiği, %74,75'inin de muhasebe sektöründe çalışan bir yakınının olduğu için bu sektöre ilgi duyduğu sonucuna varılmıştır.

Erol Fidan (2012), çalışmasında Bilecik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinden muhasebe dersini klasik anlatım yöntemiyle alan ve sunum şeklinde alan öğrenciler arasında herhangi bir farkın olup olmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Bu kapsamda 393 öğrenciye anket yapılmış, Ki-Kare, Fisher's Exact Test, One Way Anova Testi ve Scheffe Testi analizleri yapılarak powerpoint sunumları ile ders gören öğrencilerin muhasebe dersine daha olumsuz baktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Abdioğlu vd., (2012), işletme bölümü öğrencilerinden muhasebe ve finans dersi alanların yaşam yönelimine etki eden etmenleri belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla 941 kişiye uygulanan anketlere Temel Bileşenler Analizi ve Varimax Rotasyonu testleri uygulanmıştır. Sonuç olarak 941 öğrencinin 8 farklı yönelime sahip olduğu görülmüştür.

Atmaca ve Coşgun (2014), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde ön lisans eğitimi veren muhasebe ve vergi bölümü öğrencilerinin üniversite eğitimden beklenti ve motivasyonları ölçmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada 723 öğrenciye anket çalışma uygulanmıştır. Metot olarak varyans analizi ve bağımsız örneklem testini kullanmıştır. Çalışma sonucunda muhasebe bölümünü seçme nedenleri açısından belirgin farklılıkların olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tugay ve Ömürbek (2014), çalışmalarında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin ön lisans eğitim veren alanlarda mesleki derslerin piyasa şartlarında yeterli düzeye sahip olduğunu ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışma için anket yöntemi ilgili bölümlerin mezunları ve aynı alanda mali müşavirlik mesleğini icra eden veya başlatma stajını kazanmış kişilere uygulanmıştır. Verilere Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis Testi ve son olarak tek örnek t-testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda meslek yüksekokullarında verilen muhasebe derslerinin uygulama alanında kullanıldığı ve başarılı sonuçlar elde edildiği görülmüştür.

Çakır vd., (2014), Trakya Üniversitesi Uzunköprü MYO'da eğitim gören öğrencilerin gördükleri muhasebe derslerine olan ilgileri ve bu dersten beklentilerini karşılaştırmayı amaçlamışlardır. 258 kişiye uygulanan anketin verileri Mann-Whitney U Testine ve Kruskal Wallis Testine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre en çok meslek lisesi mezunlarının muhasebe dersine ilgi duyduğu görülmüş, katılımcıların %92,2'sinde öğrenim hayatına ön lisans sonrası da devam etmek istediği sonucuna varılmıştır.

Yıldırım (2015), çalışmasında hukuk fakültesi öğrencilerinin muhasebe dersleri hakkındaki düşüncelerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında Erzincan Üniversitesi'nden 62 hukuk fakültesi öğrencisine anket yapılmış, öğrencilerin cinsiyeti ile dersten beklentileri t-testi yapılarak karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda anket uygulanan öğrencilerin sınav öncesi beklediği not ve sınav sonrası kesinleşen notlar açısından erkek öğrenciler aleyhine anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Kızıl vd., (2015), çalışmalarında ilk defa muhasebe dersi almış olan öğrencilerin bu derste başarılarını etkileyen etmenler araştırılmıştır. Yalova Üniversitesi'nde eğitim gören 150 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Hukuk Fakültesi öğrencilerine 5'li likert ölçekli anket uygulaması yapılmış ve verilen sonuçlar analiz edilmiştir. Çıkan sonuçlara göre muhasebe dersine olan önyargı, lise döneminde muhasebe dersi görülmemiş olması, matematik altyapısına sahip olmaması gibi sebepler muhasebe dersindeki başarıyı olumsuz etkilediği görülmüştür.

Alkan (2015), çalışmasında İzmir'deki muhasebe bölümü ön lisans mezunlarına iş imkânı tanıyan firmaların beklentilerini ve İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nden muhasebe ve vergi bölümü mezunlarının niteliklerini karşılaştırmayı amaçlamıştır. Veri kısmında hem nitel hem nicel yöntem kullanılmış, önce mülakat yöntemi ardından anket çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda sonuçlara göre firmaların beklentilerini meslek yüksekokulu mezunlarının karşıladığı görülmüştür.

Ceylan ve Terzi (2016), çalışmalarında Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi son sınıf öğrencilerinin meslek etiği kavramlarına ne derece hakim olduklarını test etmek amaçlanmıştır. 210 kişiye anket uygulaması yapılmış ve anketlerden çıkan veriler Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak katılımcıların cinsiyet ile meslek etiği dersi almaları ile meslek etiğini algılamaları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmüştür.

Karcioğlu vd., (2016), çalışmalarında Atatürk Üniversitesi'nde açık öğretim fakültesi öğrencilerinin genel muhasebe dersindeki başarıları ve yılsonu not ortalamalarına etki eden etmenler araştırılmıştır. 15424 lisans ve ön lisans öğrencisine anket uygulaması yapılmış, değişkenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakmak için ki-kare testi ile analiz yapılmıştır. Analizler sonucunda lisans öğrencileri ön lisans öğrencilerine göre, meslek lisesi mezunları da diğer lise mezunlarına göre daha başarısız çıkmıştır. Bunun yanında ikinci üniversite okuyan öğrencilerden İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunları diğer tüm mezunlara göre daha başarılı çıkmıştır.

Koçyiğit vd., (2016), çalışmalarında sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin muhasebe derslerine olan ilgisini ve derslerdeki başarısını etkileyen faktörleri analiz etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinden muhasebe dersi almış olanlara yönelik anket çalışması yapılmıştır. Anketlere Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi uygulanmış, çıkan sonuçlara göre muhasebe dersinin başarılı olmasında öğrencilerin, öğretim üyeleri hakkındaki tutum ve görüşlerinin etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Kutlu vd., (2017), çalışmalarında lisans ve ön lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin muhasebe derslerindeki işleyiş ile ders kapsamındaki sınav ve değerlendirme türlerinin öğrenciler tarafından nasıl bakıldığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Kafkas üniversitesindeki muhasebe dersi alan 317 öğrenciye uygulanan ankete varyans analizi ve bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analizler sonucunda uygulamalı derslerin önemli olduğu, ders anlatımında yeni teknikler kullanılarak dersin monotonluğunun azaltılabileceğini ve yapılan sınavların zor olmayıp aynı zamanda kapsamlı olmadığı görülmüştür.

Şerbetçi ve Yardımcıoğlu (2017), çalışmalarında ilk defa muhasebe dersi almış olan öğrencilerden dersten başarılı olan ve başarısız olan toplam 180 öğrencinin muhasebe dersindeki başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek istemiştir. Sıralı lojistik regresyon analizi kullanılarak yapı-

lan analizler sonucunda öğrencilerin yılsonu ortalamalarındaki başarının muhasebe derslerine de etki ettiği, öğretim üyesinin dersin kaynağı seçiminde öğrencilerin açıkça anlayabileceği yapıda bir yayın olması gerektiği ve öğrencilerin muhasebe dersi için günlük çalışma saatlerinin artırılmasının dersteki başarıyı arttırdığı tespit edilmiştir.

Yılmaz ve Şahin (2017), çalışmalarında Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Ordu Üniversitesi'nde muhasebe dersi alan öğrencilerin çevre bilinci kavramlarını algılaması ve bu bağlamda yeşil muhasebe konusunda farkındalıkların ölçülmesi amaçlanmıştır. Anket çalışması yapılan öğrencilerin anketleri faktör analizi, Anova ve bağımsız iki örnek t-testi ile analizleri gerçekleştirmiştir. Yapılan tüm analizler neticesinde üniversite döneminde staj yapmış olanların yeşil muhasebe hakkında daha farkında oldukları, bankacılık ve sigortacılık bölümündekilerin ise temiz çevre, temiz üretim ve sosyal sorumluluk kavramları hakkında daha az bilgili oldukları sonucu çıkmıştır.

Güney (2017) ,çalışmasında Kocaeli Üniversitesinde ön lisans eğitimi gören ve maliyet muhasebesi dersi alan öğrencilerin muhasebe dersi hakkındaki beklentilerini öğrenmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda öğrencilere bire bir anket uygulaması yapılmış olup ortaya çıkan bulgular sonucunda öğrencilerin dersi zor görmeyip aksine iş hayatında önemli bir rolü olduğunu düşünerek maliyet muhasebesi dersine ilgi ve istek duydukları gözlemlenmiştir.

Akpınar ve Yıldız (2018), çalışmalarında Sakarya Üniversitesi'nde eğitim gören ve muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersindeki algılarına göre metaforlar belirlemek istemiştir. 271 öğrenciye uygulanan ankette öğrencilere eğer muhasebe bir şey olsaydı ne olurdu sorusu sorulmuş ve bu seçenekler eşya, renk, hayvan gibi bazı belirlenmiş somut örnekler üzerinden sınırlandırılmıştır. Anket sonucunda ulaşılan verilere nitel veri analizi yapılmış ve sonuç olarak öğrencilerin muhasebe dersini ilk defa aldıkları için karışık geldiği, kavramların anlaşılmasının zor olduğu ve katı kurallara sahip olduğu kanısına varılmıştır.

Aksu ve Tursun (2018), çalışmalarında üniversitelerin muhasebe dersi alan bölümlerinde okuyan öğrencilerin dersten beklentisi ve derse olan motivasyonunun, öğrencinin genel not ortalamasına herhangi bir etkisinin olup olmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışmada bağımsız gruplar arası t-testi ve lojistik regresyon analizleri yapılmış, çıkan sonuçlara göre öğrencilerinin motivasyonunun akademik başarıda %29 oranında etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Alkan ve Tuncez (2019), Selçuk Üniversitesi Akşehir Fakültesi'nde okuyan ve muhasebe sektöründe çalışmayı planlayan 439 öğrencinin ailesinin, muhasebecilik mesleği hakkındaki bilgileri ve meslek hakkındaki algı düzeylerini ölçmeyi amaçlamıştır. Yapılan analizler neticesinde öğrencilerin ailelerinin muhasebecilik mesleği hakkında somut bir bilgiye sahip olmadıkları bunun yanında toplumun muhasebe mesleğine yeterli saygınlık göstermediğini ifade ettikleri görülmüştür.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Bozova Meslek Yüksekokulunda önlisans programlarda okuyup farklı muhasebe dersleri alan öğrencilerin muhasebe derslerine olan başarı ve performanslarını etkileyen faktörlerin araştırılmasıdır.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada öncelikle değişkenlere ait frekanslar verilip anket sorularına verilen cevapların güvenilirliği Cronbach's Alpha testiyle ölçülmüştür. Çalışmada önce öğrencilere sorulan 28 soruya

ait faktör analizi yapılmış ve faktör analizi döndürmede Varimax modeli kullanılmıştır. Bulunan faktörlere yönelik Bağımsız Örneklem Testi ve Varyans analizi yapılmıştır. Son olarak da regresyon analizi ile tanımlayıcı sorularla açıklayıcı sorulara ait faktör grupları arasında ilişki olup olmadığının tespit edilebilmesi için doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

Faktör analizi, çeşitli soruların faktör yük değerlerini kullanarak aynı faktör yüküne sahip soruların bir arada toplanmasıdır. Faktör analizinde sorular döndürmeye tabi tutularak bazı sorulardaki faktör yükü artarken bazı sorularda azalmaktadır. Bu durum faktörlerin birbirleriyle ilişkili olan soruları bulmasına ve sonuçların daha kolay yorumlanmasına neden olmaktadır. Birçok döndürme yöntemi mevcuttur. Bu yöntemlerden biri de Varimax döndürme tekniğidir. Varimax döndürme tekniği, çoklu faktörün yer aldığı durumlarda uygun bir yöntem olarak tercih edilmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin başarı düzeyi arttıracak birçok faktörün olması beklendiği için döndürme tekniği olarak Varimax tercih edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2001; Tatlıdil, 1992; Rennie, 1997; Büyüköztürk, 2002).

Sorulara ait ortalamalar arasındaki farklılığın anlamlılığını test etmek için eğer bağımlı değişken iki ya da daha az ise Bağımsız Örneklem Testi (T-testi), bağımlı değişken ikiden fazla ise Varyans Analizi (Anova testi) kullanılmaktadır. Ancak Anova testinde anlamlı farklılığın hangi gruplarda arasında gerçekleştiğini tespit edebilmek için değişkenler homojen ise Tukey testi, homojen değilse Games Howell ya da Tamhane's testleri kullanılacaktır.

Doğrusal regresyon y olarak isimlendirilen sayısal bir bağımlı değişkenle x olarak ifade edilen bir veya daha fazla bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi modelleme yaklaşımıdır.

Doğrusal regresyon bir bağımlı değişkenle bir veya birden fazla bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan bir yöntemdir. Eğer doğrusal regresyon yönteminde bağımlı değişken bir bağımsız değişken birden fazla ise çoklu doğrusal regresyon, bağımlı değişken de bağımsız değişken de bir ise basit doğrusal regresyon olarak ifade edilir (Kılıç,2013: 91).

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Harran Üniversitesinde farklı meslek yüksekokullarda önlisans eğitim gören 103 öğrenciye muhasebe derslerindeki verimliliği etkileyen faktörlere yönelik sorulardan oluşan anket çalışması analiz edilmiştir. Analizlere ilişkin bulgular aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Verilere Ait Frekanslar

		Yaş	Cinsiyet	Lise	YGS Yerleşme	Ders Saati	Alınan Dersler
N	Geçerli	103	103	103	103	103	103
	Hatalı	0	0	0	0	0	0
Ortalamanın Std. Sapması		,12224	,04883	,07647	,12009	,11198	,34203
Std. Hata		1,24061	,49555	,77609	1,21879	1,13650	3,47124
Varyans		1,539	,246	,602	1,485	1,292	12,049
Çarpıklık		,082	-,340	,474	-,492	,768	-,178
Çarpıklığın Std. Sapması		,238	,238	,238	,238	,238	,238
Basıklık		-1,029	-1,922	-1,185	-1,372	-,188	-1,085
Basıklığın Std. Sapması		,472	,472	,472	,472	,472	,472
Minimum		3,00	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00
Maximum		7,00	2,00	4,00	4,00	6,00	11,00

Çarpıklık ve basıklık değerlerinin % 1 güven aralığı için istatistik değer aralığının +1,96 ile -1,96 arasında dağılım göstermesi verilerin normal dağılım gösterdiğini ifade etmektedir (Liu vd., 2005). Tablo 1’de görüldüğü üzere değerlerin % 1 güven seviyesinde normal dağıldığını gösterir.

Tablo 2. Tanımlayıcı Sorulara İlişkin Frekans Değerleri

		Frekans	Yüzde
YAŞ	19	12	11,7
	20	29	28,2
	21	24	23,3
	22	24	23,3
	Diğer	14	13,6
CİNSİYET	Bayan	43	41,7
	Bay	60	58,3
MEZUN OLDUĞU LİSE	Anadolu Lisesi	47	45,6
	Meslek Lisesi	35	34,0
	Düz Lise	21	20,4
YGS YERLEŞME SİRASI	1-5	24	23,3
	6-10	13	12,6
	11-20	21	20,4
	21-35	45	43,7
HAFTADA GÖRÜLEN DERS SAATİ	3 saat	16	15,5
	4 saat	49	47,6
	6 saat	17	16,5
	8 saat	13	12,6
	9 saat ve üzeri	8	7,8
ALINAN MUHASEBE DERSLERİ	Genel Muhasebe	16	15,5
	Genel Muhasebe-I ve II	4	3,9
	Genel Muhasebe-I ve II, Envanter, Maliyet	3	2,9
	Genel Muhasebe-I ve II, Maliyet	5	4,9
	Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler	39	37,9
	Hepsi	13	12,6
	Genel Muhasebe I ve II, Maliyet, Şirketler, Dış Ticaret	23	22,3

Ankete katılan 103 öğrencinin; yaklaşık % 75’inin 20-22 yaş aralığında olduğu, çoğunluğun erkek olduğu, Anadolu lisesi mezunlarının ağırlıklı olduğu, % 50’den fazlasının Ygs yerleşme tercihlerinde okudukları bölümlere 11. ve sonraki tercihlerinde yer verdikleri, yaklaşık % 63’ünün haftada 3-4 saat muhasebe dersi aldığı ve çoğunun birden fazla muhasebe dersi aldıklarını görülmüştür.

Tablo 3. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	Ankette Yer Alan Toplam Soru Sayısı
,894	34

Tablo 3’te Cronbach's Alpha değerinin % 89 olması anket sorularının oldukça güvenilir olduğunu ifade etmektedir(Eymen, 2007: 74-80)

Tablo 4. Toplam Varyans Açıklayıcı Faktörler

Bileşen-ler	İlk Özdeğerler			Kareler Toplamı			Döndürülmüş Kareler Top-		
	Toplam	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %
1	9,071	39,437	39,437	9,071	39,437	39,437	5,090	22,131	22,131
2	2,364	10,277	49,714	2,364	10,277	49,714	3,886	16,895	39,026
3	1,442	6,271	55,985	1,442	6,271	55,985	2,749	11,953	50,979
4	1,172	5,096	61,081	1,172	5,096	61,081	2,323	10,102	61,081
5	,984	4,276	65,358						
6	,914	3,974	69,332						
7	,822	3,574	72,906						
8	,747	3,249	76,155						
9	,714	3,103	79,258						
10	,610	2,653	81,911						
11	,545	2,369	84,280						
12	,514	2,234	86,514						
13	,444	1,931	88,445						
14	,402	1,748	90,193						
15	,385	1,673	91,866						
16	,346	1,504	93,370						
17	,277	1,203	94,572						
18	,258	1,120	95,692						
19	,235	1,020	96,712						
20	,225	,978	97,691						
21	,213	,924	98,615						
22	,174	,758	99,373						
23	,144	,627	100,000						

Tablo 4'te görüldüğü gibi 1. Faktör varyansın %22'sini, 2. Faktör % 17'sini, 3.faktör %12'sini, 4.faktör % 10'unu olmak üzere 4 faktör toplam varyansın %61'ini açıklamaktadır. Öğrencilere sorulan 28 sorudan Soru 8, Soru 15, Soru 16, Soru 21 ve Soru 25'in faktör yükleri 2'den az olduğu faktör analizine dahil edilmemiştir.

Tablo 5. Faktör Analizi KMO ve Barlett's Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Measure Örneklem Yeterliliği		,878
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1277,382
	df	253
	Sig.	,000

Sig. (p) değerinin % 0,000 olması yani %5'ten küçük olması, ölçekte yer alan değişkenlerin % 1 anlamlılık düzeyinde analiz yapmaya uygun olduğunu göstermektedir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin 0,878 olması değişkenlerin faktör analizi yapabilmek için çok iyi seviyede uygun olduğunu ifade etmektedir (Atmaca ve Coşgun, 2014: 175).

Tablo 6. Değişkenlerin Yer Aldıkları Faktörler ve Faktör Değerleri

	Faktörler			
	1	2	3	4
Soru14	,766			
Soru9	,723			
Soru13	,709			
Soru12	,700			
Soru11	,695			
Soru10	,684			
Soru5	,619			
Soru7	,612			
Soru6	,588			
Soru27		,776		

Soru28		,756		
Soru20		,715		
Soru26		,654		
Soru23		,583		
Soru3		,484		
Soru1			,826	
Soru2			,681	
Soru17			,549	
Soru4			,548	
Soru18				,835
Soru22				,786
Soru19				,669
Soru24				,499
Döndürme Metodu: Varimax Kaiser Normalleştirme				

Tablo 6’da yer alan değerler göz önünde bulundurulduğunda faktör grupları ve faktörleri oluşturan sorular şöyle ifade edilebilir:

Faktör 1: Dersten Mesleki Beklenti

Faktör 2: Ders Anlatım Teknikleri

Faktör 3: Dersin İçeriği

Faktör 4: Öğretici İle İlgili Faktörler

Sorular 4 faktör grubuna ayrıldıktan sonra çalışmada sınanan hipotezler şunlardır:

H₀: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

H₁: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₂: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₃: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin YGS’ de yerleşme sıralamasına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₄: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin haftada aldıkları muhasebe ders saatine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₅: Öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliğe yönelik görüşleri öğrencilerin aldıkları muhasebe derslerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 7. H₀, H₂, H₃, H₄, H₅ Hipotezlerinin Anova Testi İle Sınaması

		Ortalama	F	Sig.
Yaş	Faktör 1	1,464	0,933	0,570
	Faktör 2	1,771	1,195	0,280
	Faktör 3	1,835	1,236	0,258
	Faktör 4	1,861	1,258	0,243
Lise Türü	Faktör 1	0,558	0,899	0,615
	Faktör 2	0,636	1,072	0,394
	Faktör 3	0,718	1,237	0,258
	Faktör 4	0,440	0,696	0,790
YGS Yer-	Faktör 1	1,559	1,070	0,396
	Faktör 2	1,362	0,899	0,590

İleşme Sırası	Faktör 3	1,901	1,350	0,187
	Faktör 4	1,457	0,977	0,488
Haftada Gö-rülen Muha-sebe Ders Saati	Faktör 1	1,578	1,340	0,159
	Faktör 2	8,017	6,748	0,036**
	Faktör 3	11,189	5,907	0,008*
	Faktör 4	15,236	9,950	0,000*
Aldığı Mu-hasebe Ders-leri	Faktör 1	8,736	0,654	0,899
	Faktör 2	12,966	8,096	0,002*
	Faktör 3	10,225	6,825	0,004*
	Faktör 4	15,108	8,316	0,006*

* % 1 anlamlılık düzeyinde, ** % 5 anlamlılık düzeyinde

Tablo 7’de görüldüğü üzere; yaş tanımlayıcı değişkeniyle 4 faktör arasındaki Anova testinde sig. değerlerinin 0,05’ten büyük olması sonucu H_0 hipotezi reddedilir. Yani öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliği öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile 4 faktör arasındaki Anova testinde sig. değerlerinin 0,05’ten büyük olması sonucu H_2 hipotezi reddedilir. Yani öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliği öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin okudukları önlisans bölümlerine YGS’ de yerleşme sırası ile 4 faktör arasındaki Anova testinde sig. değerlerinin 0,05’ten büyük olması sonucu H_3 hipotezi reddedilir. Yani öğrencilerin muhasebe derslerindeki verimliliği öğrencilerin önlisans bölümlerine YGS’ de yerleşme sırasına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin haftada gördükleri muhasebe ders saati ile Faktör 2 (Ders Anlatım Teknikleri) % 5 anlamlılık seviyesinde, Faktör 3 (Dersin İçeriği) ve Faktör 4 (Öğretici İle İlgili Faktörler) % 1 anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık görülmektedir. Bu durumda H_4 hipotezi kabul edilmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında görüldüğüne yönelik test sonuçları aşağıdaki gibidir:

Tablo 8. H_4 Hipotezine İlişkin Tukey Test Sonuçları

Faktör	Değişken (I)	Değişken (J)	Ortalama Fark (I-J)	Sig.	Homojenlik Tes-ti
Ders Anla-tım Teknik-leri	9 saat ve üzeri	3 saat	0,32292	0,122	0,403
		4 saat	0,18597	0,003*	
		6 saat	0,26348	0,268	
		8 saat	0,38942	0,382	
Dersin İçeriği	9 saat ve üzeri	3 saat	0,31010	0,000*	0,056
		4 saat	0,19976	0,001*	
		6 saat	0,18439	0,106	
		8 saat	0,49760	0,258	
Öğretici İle İlgili Fak-törler	9 saat ve üzeri	3 saat	0,24063	0,008*	0,927
		4 saat	0,56760	0,112	
		6 saat	0,26838	0,975	
		8 saat	0,54327	0,775	

Tablo 8’de H_4 hipotezine ilişkin Tukey testi sonuçlarına bakıldığında; haftada 9 saat ve üzerinde muhasebe dersi alan öğrencilerle 4 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında ders anlatım teknikleri faktörü açısından % 18 anlamlı farklılık görülmektedir. Haftada 9 saat ve üzerinde

muhasebe dersi alan öğrencilerle 3 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında yaklaşık %31, 4 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında yaklaşık %20 ders içeriği faktörü açısından % 18 anlamlı farklılık görülmektedir. Haftada 9 saat ve üzerinde muhasebe dersi alan öğrencilerle 3 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında öğretici ile ilgili faktörler faktörü açısından % 24 anlamlı farklılık görülmektedir.

Öğrencilerin aldıkları muhasebe ders türleri ile Faktör 2 (Ders Anlatım Teknikleri), Faktör 3 (Dersin İçeriği) ve Faktör 4 (Öğretici İle İlgili Faktörler) % 1 anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık görülmektedir. Bu durumda H₅ hipotezi kabul edilmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında görüldüğüne yönelik test sonuçları aşağıdaki gibidir:

Tablo 9. H₅ Hipotezine İlişkin Tukey Test Sonuçları

Faktör	Değişken (I)	Değişken (J)	Ortalama Fark (I-J)	Sig.	Homojenlik Testi
Ders Anlatım Teknikleri	Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler	Genel Muhasebe	0,27457	0,006*	0,121
		Genel Muhasebe-I ve II	0,48556	0,673	
		Genel Muhasebe-I ve II, Envanter, Maliyet	0,55412	0,894	
		Genel Muhasebe-I ve II, Maliyet	0,43932	0,236	
		Hepsi	0,29619	0,673	
		Genel Muh. I ve II, Maliyet, Şirketler, Dış Tic.	0,24315	0,624	
Dersin İçeriği	Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler	Genel Muhasebe	0,41250	0,001*	0,327
		Genel Muhasebe-I ve II	0,26250	0,000*	
		Genel Muhasebe-I ve II, Envanter, Maliyet	0,70000	0,058	
		Genel Muhasebe-I ve II, Maliyet	1,08974	0,436	
		Hepsi	0,44231	0,228	
		Genel Muh. I ve II, Maliyet, Şirketler, Dış Tic.	0,52174	0,356	
Öğretici İle İlgili Faktörler	Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler	Genel Muhasebe	0,11458	0,001*	0,267
		Genel Muhasebe-I ve II	0,08333	0,128	
		Genel Muhasebe-I ve II, Envanter, Maliyet	0,13333	0,196	
		Genel Muhasebe-I ve II, Maliyet	0,19231	0,245	
		Hepsi	0,27564	0,389	
		Genel Muh. I ve II, Maliyet, Şirketler, Dış Tic.	0,12681	0,156	

Tablo 9’da H₅ hipotezine ilişkin Tukey testi sonuçlarına bakıldığında; Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrenciler arasında Ders Anlatım Teknikleri faktörü açısından % 27 anlamlı farklılık göstermektedir. Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrencilerle % 41, Genel Muhasebe-I ve II derslerini öğrenciler arasında Ders İçeriği faktörü açısından % 26 anlamlı farklılık göstermektedir. Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrenciler arasında Öğretici İle İlgili faktör açısından % 11 anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 10. H₁ Hipotezinin T-Testi İle Sınaması

		Ortalama		F	Sig.
Cinsiyet	Faktör 1	Bay	3,9664	2,784	0,006*
		Bayan	3,4333		
	Faktör 2	Bay	3,7597	1,432	0,155
		Bayan	3,4944		

	Faktör 3	Bay	3,7616	2,121	0,036**
		Bayan	3,3167		
	Faktör 4	Bay	3,1628	0,059	0,953
		Bayan	3,1750		

* % 1 anlamlılık düzeyinde, ** % 5 anlamlılık düzeyinde

Öğrencilerin cinsiyetleri ile Faktör 1 (Dersten Mesleki Beklenti) % 1 anlamlılık seviyesinde, Faktör 3 (Dersin İçeriği) % 5 anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık görülmektedir. Bu durumda H₁ hipotezi kabul edilmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar cinsiyetlerin ortalamalarına bakıldığında ortaya çıkmaktadır. Faktör 1’de bay ortalamasının bayan ortalamasından yüksek olması öğrencilerin muhasebe derslerinden mesleki beklentisi bay öğrencilerde bayan öğrencilere göre daha fazla anlamlı farklılık göstermektedir. Faktör 3’te de bay ortalamasının bayan ortalamasından yüksek olması muhasebe derslerinin ders içerikleri bay öğrencilerde bayan öğrencilere göre daha fazla anlamlı farklılık göstermektedir.

Tanımlayıcı değişkenler ve açıklayıcı değişkenler arasındaki regresyon ilişkisini gösteren model ve modele ilişkin tahmin sonuçları aşağıdaki gibidir:

Şekil 1. Regresyon Modeli

Tablo 11. Araştırma Modelinin Regresyon Analiz Sonuçları

Yordayıcı Değ.	Yordanan Değ.	Std. Hata	t	p
Cinsiyet	Faktör 1	0,278	-1,833	0,070***
	Faktör 2	0,108	0,108	0,915
	Faktör 3	0,297	-0,297	0,767
	Faktör 4	0,093	0,851	0,397
Haftada Görülen Ders Saati	Faktör 1	0,127	-0,827	0,410
	Faktör 2	0,258	1,855	0,067***
	Faktör 3	0,029	0,212	0,832
	Faktör 4	0,220	1,977	0,051***
Alınan Muhasebe Ders Türleri	Faktör 1	0,150	-0,976	0,332
	Faktör 2	0,284	2,038	0,044**
	Faktör 3	0,064	0,463	0,645
	Faktör 4	0,119	-1,067	0,289

** % 5 anlamlılık düzeyinde, *** % 10 anlamlılık düzeyinde

Tablo 11'deki regresyon analizi sonuçlarına göre; öğrencilerin cinsiyetleri ile dersten mesleki beklenti faktörü arasında % 10 anlamlılık düzeyinde ters yönlü bir ilişki vardır. Cinsiyet değişikçe öğrencilerin muhasebe mesleğine yönelik beklentisi ters yönlü etkilenebilmektedir. Öğrencilerin haftada aldıkları muhasebe ders saati ile Faktör 2 (Ders anlatım teknikleri) ve Faktör 4 (öğretici ile ilgili faktörler) arasında % 10 anlamlılık düzeyinde eş yönlü bir ilişki vardır. Yani ders anlatım teknikleri iyileştikçe ve öğreticinin kendisinden kaynaklanan şartları ve durumlarını geliştirmeleri öğrencilerin muhasebe derslerine olan verimliliklerini etkileyecektir.

Öğrencilerin aldıkları muhasebe dersleri türü ile Faktör 2 (Ders anlatım teknikleri) arasında % 5 anlamlılık düzeyinde eş yönlü bir ilişki vardır. Çünkü öğrencilerin daha farklı muhasebe dersleri almaları daha farklı konularla ve daha farklı ders anlatım tekniğiyle karşılaşmalarına neden olacaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İş hayatına profesyonel liyakat sahibi yetiştiren kurumlardan birisi de, istihdam aşamasının bir öncesi olan üniversitelerdir. Üniversitelerin amacı gerek kamu gerekse özel sektörün ihtiyaçları doğrultusunda verimli personeller yetiştirmektir. Şüphesiz ki, gerek özel işletmeler gerekse kamu işletmeleri açısından en önemli departmanlardan birisi de muhasebe birimidir. Bu öneme binaen üniversiteler daha kalifiye muhasebe elemanı yetiştirmelidir. Üniversitelerde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin iş hayatının aradığı elemanlar olabilmesi için, öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarı ve motivasyonları araştırılıp iyileştirmeler yapılmalıdır.

Bu amaçla çalışmada Harran Üniversitesi'nde farklı önlisans programlarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik başarılarını etkileyen faktörler araştırılmıştır. Bu amaçla 103 öğrenciye anket çalışması uygulanmıştır. Anket çalışması 6 tanımlayıcı, 28 açıklayıcı olmak üzere toplam 34 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 24.0 programında analiz edilmiştir. Yöntem olarak Faktör Analizi, Varyans analizi (anova testi), Bağımsız Örneklem testi (t-testi) ve doğrusal regresyon analizi tercih edilmiştir. Çalışmada analiz sonucu ulaşılan sonuçlar şöyledir;

Faktör analizine göre, Varimax döndürme tekniği sonucunda 28 açıklayıcı soru 4 faktöre ayrılmıştır. 4 faktör varyansın toplam %61'ini açıklamaktadır.

Bağımsız örneklem testi sonucuna göre, öğrencilerin muhasebe dersinden beklentileri ve muhasebe ders içeriği öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Her iki faktörde de bay ortalamasının bayan ortalamasından yüksek olması, bay öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha fazla anlamlı farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Bu sonuç doğrultusunda muhasebe alanında da bayan istihdamının arttırabilmesi için motive edici çalışmalar yapılmalıdır.

Anova testi sonuçlarına göre, ders anlatım teknikleri faktörü, ders içeriği ve öğretici ile ilgili faktörler öğrencilerin haftada aldıkları muhasebe ders saatine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Haftada 9 saat ve üzerinde muhasebe dersi alan öğrencilerle 4 saat muhasebedersi alan öğrenciler arasında ders anlatım teknikleri faktörü açısından % 18 anlamlı farklılık görülmektedir. Haftada 9 saat ve üzerinde muhasebe dersi alan öğrencilerle 3 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında yaklaşık %31, 4 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında yaklaşık %20 ders içeriği faktörü açısından % 18 anlamlı farklılık görülmektedir. Haftada 9 saat ve üzerinde muhasebe dersi alan öğrencilerle 3 saat muhasebe dersi alan öğrenciler arasında öğretici ile ilgili faktörler faktörü açısından % 24 anlamlı farklılık görülmektedir. Özellikle muhasebe alanında

kendini yetiştirip daha kalifiye istihdam adayı olmak isteyenlere haftada daha fazla muhasebe dersi verilmeli, gerekirse seçmeli derslerle desteklenmelidir. Derslerin içeriği iş piyasasının beklentisi doğrultusunda revize edilmelidir. Öğretim elemanlarının da dönem başında ve dönem sonunda değerlendirme çalışmaları yapıp öğrencilerin verimliliğini arttırması gerekmektedir.

Ders anlatım teknikleri, dersin içeriği ve öğretici ile ilgili faktörler öğrencilerin aldıkları muhasebe ders türlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrenciler arasında ders anlatım teknikleri faktörü açısından % 27 anlamlı farklılık göstermektedir. Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrencilerle % 41, Genel Muhasebe-I ve II derslerini öğrenciler arasında Ders İçeriği faktörü açısından % 26 anlamlı farklılık göstermektedir. Genel Muhasebe-I, ve II, Maliyet, Şirketler dersi alan öğrencilerle sadece Genel Muhasebe dersi alan öğrenciler arasında öğretici ile ilgili faktör açısından % 11 anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilere hedefleri doğrultusunda dersler verilmelidir. Üniversitelerin seçmeli dersler havuzu geniş tutarak bu konuda öğrencilere opsiyon tanınmalıdır.

Regresyon analizi sonuçlarına göre ise, öğrencilerin cinsiyetleri ile dersten mesleki beklenti faktörü arasında % 10 anlamlılık düzeyinde ters yönlü bir ilişki vardır. Öğrencilerin haftada aldıkları muhasebe ders saati ile Ders anlatım teknikleri ve öğretici ile ilgili faktörler arasında eş yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin aldıkları muhasebe dersleri türü ile Ders anlatım teknikleri faktörü arasında eş yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Yani muhasebe mesleğine daha fazla bayan eleman da kazandırılarak bayan istihdam oranı arttırılmalıdır.

Analiz bulguları, Tugay ve Ömürbek (2014), Koçyiğit vd., (2016), Kutlu vd., (2017) ve Şerbetçi ve Yardımcıoğlu (2017) tarafından elde edilen bulgularla paralellik göstermekte ancak Kızıl vd., (2015), Ceylan ve Terzi (2016) ve Karcıoğlu vd., (2016) çalışmalarıyla farklı sonuçlar ortaya koymaktadır. Özellikle muhasebe alanında kariyer hedefleri olan öğrencilere haftada daha fazla muhasebe dersi verilmelidir. Üniversite elemanlarının alanında uzmanlaşarak kendi uzmanlık alanları dışındaki derslere çok girmeyip uzmanlık alanlarında kendilerini ders anlatımı açısından da geliştirmeleri önem arz etmektedir. Ayrıca üniversitelerin ders kataloglarını ve ders içeriklerini güncellerken meslek odalarıyla ve istihdam saha yöneticileriyle bir araya gelerek mesleki beklentilere göre öğrencilere dersler verilmelidir.

Bu çalışmanı sadece Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Bozova Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören bazı öğrencilere uygulanması ve bu sonuçların Harran Üniversitesi'nde öğrenim görüp muhasebe dersi alan tüm öğrencilerin başarı ve performansını göstermemesi, yani örneklem sayısının kısıtlı olması çalışmanın kısıtı olarak ifade edilebilir. Çalışma bir sonraki aşamada Harran Üniversitesi'nde öğrenim görüp muhasebe dersi alan tüm öğrencilere uygulanarak hatta başka üniversitelerde öğrenim görüp muhasebe dersi alan öğrencilerle karşılaştırılıp zenginleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Abdioğlu, Hasan., Büyükşalvarcı, Ahmet., ve İşgüden, Burcu, (2012). “ Muhasebe ve Finans Dersi Alan Öğrencilerin Yaşam Değeri Yönelimlerini Oluşturan Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma”, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, C.8, S.15, s.1-18.
- Akpınar, Sema., ve Yıldız, Şule, (2018). “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S. 77, s. 91-114.

- Aksu, İbrahim., ve Tursun, Mehmet, (2018). “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyon ve Beklenti Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi”, Akademik Yaklaşımlar Dergisi, C.9, S.2, s. 17-31.
- Alkan, Alper Tunaga., ve Tuncez, Hacı Arif, (2019). “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Ebeveynlerine Yönelik Muhasebe Meslek Algısı: Saha Araştırması”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, s.79-92.
- Alkan, Gönül, (2015). ”İşletmelerin Önlisans Muhasebe Eğitiminden Beklentileri: İzmir’de Bir Araştırma”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, C.17, S.1, s.137-158.
- Atmaca, Metin., ve Coşgun, Nurcan, (2014). “Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’ne Bağlı Meslek Yüksek Okullarında Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyonlarının ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , C.4 S.1, s.167-184.
- Bekçi, İsmail., Titiz, İsmet., ve Ömürbek, Nuri, (2006). “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açılarına İlişkin Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S.19. s. 166-175.
- Büyüköztürk, Şener, (2002). “Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, C.32, S.32, s. 470-483.
- Ceylan, Pınar., ve Terzi, Serkan, (2016). “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Meslek Etiği Algılamalarının İncelenmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi Örneği”, Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi C.13, S.3, s.312-327.
- Çakır, Nazife., Canbaz, Serdal., ve Gümüş, Serpil, (2014). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimindeki Algı ve Beklentilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Uzunköprü MYO Örneği”, Uluslararası Hakemli Pazarlama Ve Pazar Araştırmaları Dergisi , C.1, S. 2, s.78-94.
- Çelenk, Hakan., Atmaca, Metin., ve Horasan, Emre, (2010). “Marmara Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Öner Dergisi , C.9, S.33, s.159-171.
- Çil Koçyiğit, Seyhan., Doğan, Emine., ve Taş, Emine, (2016). “Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Derslerindeki Başarılarını Etkileyen Faktörlerle İlgili Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Örneği”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.8, S.16, s.222-252.
- Demir, Mehmet., ve Çam. Mustafa. (2006). “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S.32, s.1-11.
- Dinç, Engin, (2008). “Meslek Seçiminde Etkili Faktörlerin İncelenmesi: Meslek Yüksek Okulu- Muhasebe Programı Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.16, s. 90-106.
- Erol Fidan, Meral, (2012). “Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem ile Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıklar: Bilecik Üniversitesi Örneği”, Journal of Yasar University, C.25, S.7, s. 4281-4306.

- Eymen, U. Erman, (2007). SPSS 15.0 İle Veri Analizi, İstatistik Merkezi, Yayın 1, 167.
- Güney, Cengiz, (2017). “Maliyet Muhasebesi Dersi Alan Öğrencilerin Derse Yönelik Algılarının Tespiti: Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu Örneği”, Muhasebe ve Denetime Bakış, C.17, S.11, s. 115-134.
- Karcioğlu, Reşat., Ağırman, Ensar., ve Özcan, Muhammet, (2016). “Ön Lisans ve Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarına Etki Eden Faktörler: Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Üzerine Bir Araştırma”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.20, S.4, s. 1535-1548.
- Kaya, Uğur, (2007). “İlk Defa Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Derse Yönelik Algılamaları Üzerine Bir Alan Araştırması: Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği”, Muhasebe ve Finansman Dergisi S.36, s.125-133.
- Kılıç, Selim, (2013). “Doğrusal Regresyon Analizi”, Journal Of Mood Disorders, C.3, S.2, s. 90-92.
- Kızıl, Cevdet., Çelik, İsmail., Akman, Vedat., ve Danışman, Dilan, (2015). “Muhasebe Dersini İlk Kez Alan Öğrencilerin Başarısına Etki Eden Faktörlerin Tespiti: Yalova Üniversitesi’nde Bir Uygulama”, İşletme Bilimi Dergisi, C.3, S.2, s.127-165.
- Kutlu, H. Ali., Öztürk, Seyhan., Yılmaz, Tuncer., ve Gerekan, Bekir, (2017). “Muhasebe Eğitiminde Ölçme Ve Değerlendirme: Öğrencilerin Bakışı Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S.74, s. 15-36.
- Liu, Chang., Marchewka, Jack.T., Lu, June., Yu, Sheng, (2005). “Beyond Concern: A Privacy-Trust Behavioral Intention Model Of Electronic Commerce”, Journal Of Information & Management, V.42, I.2, p. 289-304.
- Rennie, Kimberly. M,(1997). "Exploratory And Confirmatory Rotation Strategies in Exploratory Factor Analysis". Paper Presented At The Annual Meeting Of The Southwest Educational Research Association (Austin, January).
- Sayın, Şevket., Yeğinboy, Yasemin., ve Tektüfekçi, Fatma, (2005). “Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF’ de Öğrenci Açısından ve Alt Yapı Bakımından Muhasebe ve Finansman Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”, Mufad Journal, S.25, s. 101-108.
- Şerbetçi, Ahmet., ve Yardımcıoğlu, Mahmut, (2017). “Muhasebe Dersinde Başarıyı Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S.76, s. 41-62.
- Tabachnick, Barbara. G, and Fideli, Linda.S, (2001). Using Multivariate Statistics (Fourth Edition).Boston: Ally And Bacon.
- Tatlidil, Hüseyin, (1992), Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz, Engin Yayınları. Ankara.
- Terim, Burak., ve Öztürk, Ahmet, (2009). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama”, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi , C.7, S.2, s.153-168.

- Tugay, Osman., ve Ömürbek, Vesile, (2014). “Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Derslerinin Uygulamada Kullanılma Düzeyi ve Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma”, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.3, S.7, s. 53-74.
- Yıldırım, Suat, (2005),“Genel Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Derse İlişkin Beklentileri ve Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi,” Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, C.14, S.44, s. 1-14.
- Yılmaz, Züleyha., ve Şahin, Zeynep, (2017), “ Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Konusundaki Algıları ve Farkındalıkları”, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi , C.3, S.1, s.110-122.